

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

- 1.1. Tên môn học tiếng Việt: **Lý luận Nhà nước và pháp luật**
- 1.2. Tên môn học tiếng Anh: Theories of State and law
- 1.3. Mã môn học: BLAW1301
- 1.4. Khoa/Ban phụ trách: Khoa Luật
- 1.5. Số tín chỉ: 03 (45 LT/0 TH)
- 1.6. Điều kiện tiên quyết: không

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Ngoài Bài nhập môn, môn học có 11 chuyên đề, cơ cấu thành 11 chương; trang bị những kiến thức quan trọng về nhà nước và pháp luật.

Về nhà nước, môn học sẽ giới thiệu về sự hình thành nhà nước, bản chất, hình thức, các kiểu nhà nước trong lịch sử; xác định được vai trò, vị trí của nhà nước trong hệ thống chính trị; nắm được khái quát về bộ máy nhà nước CHXHCN Việt Nam.

Về pháp luật, môn học giới thiệu về nguồn gốc, bản chất, đặc điểm của pháp luật, giúp người học phân biệt được pháp luật với các hiện tượng khác. Đặc biệt, phần này giới thiệu và phân tích sâu sắc các vấn đề về: *hệ thống pháp luật, quy phạm pháp luật, quan hệ pháp luật, áp dụng pháp luật, vi phạm pháp luật, trách nhiệm pháp lý và điều chỉnh pháp luật.*

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung:

Môn học giúp sinh viên hệ thống được các kiến thức cơ bản về nhà nước và pháp luật, làm cơ sở cho việc nghiên cứu các khoa học pháp lý chuyên ngành. Đây là một trong những điều kiện có tính tiên quyết làm nền tảng cho việc nghiên cứu các môn học sau này, đặc biệt là các học phần về Luật.

Học xong môn này, sinh viên sẽ hiểu biết một cách sâu sắc các kiến thức cơ bản về lý luận nhà nước và pháp luật.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. Kiến thức:

- Về nhà nước: sinh viên hiểu và trình bày được những yếu tố liên quan đến việc hình thành và phát triển của nhà nước, như: nguồn gốc, bản chất, đặc trưng, chức năng, vai trò

của nhà nước; phân biệt được sự khác nhau cơ bản giữa các hình thức nhà nước và các kiểu nhà nước trên thế giới.

- Về pháp luật: sinh viên hiểu và trình bày được các thuật ngữ pháp lý mà trước đó còn rất mơ hồ, trừu tượng, như: hệ thống pháp luật, hình thức pháp luật, quy phạm pháp luật, quan hệ pháp luật, vi phạm pháp luật, trách nhiệm pháp lý,...

3.2.2. *Kỹ năng:*

Người học biết vận dụng kiến thức từ môn học vào thực tiễn. Trên cơ sở đó, xác định được một quốc gia nào đó thuộc hình thức nào, có bản chất gì,... Về pháp luật, biết sử dụng các thuật ngữ pháp lý đúng ngữ cảnh, đồng thời biết nhận diện, phân tích và giải quyết được những tình huống pháp lý đơn giản.

3.2.3. *Thái độ:*

Sinh viên sẽ xác định được vị trí và vai trò của môn học trong hệ thống khoa học pháp lý nói chung cũng như trong chương trình đào tạo Cử nhân Luật nói riêng. Trên cơ sở đó, người học sẽ tích cực hơn trong việc tìm hiểu, so sánh và phân biệt được các thuật ngữ pháp lý trước khi chuyển sang học các kiến thức chuyên ngành.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

ST T	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1	Nhập môn	1. Vị trí của môn học trong hệ thống khoa học xã hội và khoa học pháp lý 2. Đối tượng nghiên cứu 3. Phương pháp nghiên cứu 4. Ý nghĩa và yêu cầu của môn học	01	01	0	0	<i>Chương 1, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
2	Nguồn gốc của Nhà nước và pháp luật	1. Nguồn gốc của Nhà nước 2. Nguồn gốc của Pháp luật	04	03	01	0	<i>Chương 2, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
3	Bản chất, đặc điểm của Nhà nước và pháp luật	1. Bản chất, đặc điểm của Nhà nước 2. Bản chất, đặc điểm của Pháp luật	04	03	01	0	<i>Chương 3, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
4	Kiểu nhà nước và pháp luật	1. Kiểu nhà nước 1.1. Khái niệm Kiểu nhà nước 1.2. Sự thay thế Kiểu nhà nước 1.3. Các kiểu nhà nước trong lịch sử	04	03	01	0	<i>Chương 4, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>

ST T	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		2. Kiểu pháp luật 2.1. Khái niệm kiểu pháp luật 2.2. Sự thay thế các kiểu pháp luật 2.3. Các kiểu pháp luật trong lịch sử					
5	Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật	1. Hình thức của nhà nước 1.1. Khái niệm 1.2. Các yếu tố tạo nên hình thức NN 1.3. Hình thức NN tồn tại trong các kiểu nhà nước 2. Hình thức của pháp luật 2.1. Khái niệm 2.2. Các hình thức pháp luật cơ bản	04	03	01	0	<i>Chương 5, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
6	Nhà nước CHXHCN Việt Nam và nhà nước pháp quyền	1. Nhà nước CHXHCN Việt Nam 1.1. Bản chất, hình thức, kiểu nhà nước CHXHCN Việt Nam 1.2. Chức năng của nhà nước CHXHCNVN 1.3. Tổ chức bộ máy nhà nước CHXHCN Việt Nam 2. Nhà nước pháp quyền 2.1. Khái niệm và đặc điểm của nhà nước pháp quyền 2.2. Vấn đề xây dựng nhà nước pháp quyền Việt Nam XHCN	04	03	01	0	<i>Chương 6, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
7	Hệ thống pháp luật	1. Khái niệm Hệ thống pháp luật 2. Cấu trúc của hệ thống pháp luật 3. Các tiêu chuẩn đánh giá mức độ hoàn thiện hệ thống pháp luật 4. Hệ thống hóa pháp luật 5. Các hệ thống pháp luật lớn trên thế giới	04	03	01	0	<i>Chương 7, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
8	Quy phạm	1. Khái niệm, đặc điểm của quy phạm pháp luật	04	03	01	0	<i>Chương 8, TLLHNB Lý</i>

ST T	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
	pháp luật	2. Phân loại các quy phạm pháp luật 3. Các bộ phận cấu thành của quy phạm pháp luật					<i>luận Nhà nước và pháp luật</i>
9	Quan hệ pháp luật	1. Khái niệm, đặc điểm quan hệ PL 2. Thành phần (cấu trúc) của 1 quan hệ pháp luật 3. Căn cứ làm phát sinh, thay đổi, chấm dứt quan hệ pháp luật	04	03	01	0	<i>Chương 9, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
10	Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý	1. Vi phạm pháp luật 2. Trách nhiệm pháp lý 3. Mối quan giữa Vi phạm pháp luật với Trách nhiệm pháp lý	04	03	01	0	<i>Chương 11, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
11	Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật	1. Khái niệm và các hình thức thực hiện pháp luật 2. Áp dụng pháp luật 3. Mối quan giữa THPL với ADPL và các hình thức THPL khác	04	03	01	0	<i>Chương 10, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
12	Ý thức pháp luật, Điều chỉnh pháp luật	1. Ý thức pháp luật 2. Điều chỉnh pháp luật	04	03	01	0	<i>Chương 12, TLLHNB Lý luận Nhà nước và pháp luật</i>
Tổng cộng			45	34	11	00	

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu tham khảo chính

- [1] Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh, Trần Thị Mai Phước *chủ biên* (2017), *Lý luận Nhà nước và pháp luật*, Tài liệu Lưu hành nội bộ.

5.2. Tài liệu tham khảo thêm

- [2] Nguyễn Minh Đoàn *chủ biên* (2017), *Giáo trình Lý luận chung Nhà nước và pháp luật*. Nxb. Tư pháp.
- [3] Phan Trung Hiền (2011), “*Nghị quyết của Quốc hội là văn bản luật hay dưới luật*”, *Tạp chí Nghiên cứu lập pháp*, số 203, tháng 9/2011.

- [4] Trần Thị Mai Phước (2015), “Bàn về thuật ngữ “văn bản pháp luật” trong hệ thống pháp luật Việt Nam”, *Tạp chí Khoa học*, trường Đại học Mở TP.HCM, số 03 (42).
- [5] Quốc hội (2013), *Hiến pháp nước CHXHCNVN* (từ Chương 5 – 10);
- [6] Quốc hội (2015), *Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật*.

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Kiểm tra giữa kỳ	30%
2	Thi kiểm tra cuối kỳ	70%
	Điểm tổng kết môn học (Điểm kiểm tra giữa kỳ * 30% + Điểm thi cuối kỳ * 70%)	100%

Ghi chú:

- Điểm kiểm tra giữa kỳ: Là tổng điểm của điểm kiểm tra giữa kỳ và những điểm thành phần đánh giá khác.
- Điểm thi kiểm tra cuối kỳ: Là điểm của 01 lần thi kiểm tra tập trung do Nhà trường tổ chức.

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày - Không ứng dụng hệ thống quản lý học tập LMS kết hợp

7.1.1. Kế hoạch giảng dạy các lớp không áp dụng LMS, lớp ngày (4,5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Bài 1. Bài nhập môn Bài 2. Nguồn gốc của nhà nước và pháp luật	
2	Buổi 2	Bài 3. Bản chất, đặc điểm của nhà nước và pháp luật	
3	Buổi 3	Bài 4. Kiểu nhà nước và kiểu pháp luật (Bài tập nhóm)	
4	Buổi 4	Bài 5. Hình thức nhà nước và hình thức pháp luật (Bài tập nhóm)	
5	Buổi 5	Bài 6. Nhà nước CHXHCN Việt Nam và nhà nước pháp quyền (Bài tập nhóm)	
6	Buổi 6	Bài 7. Hệ thống pháp luật	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		<i>(Kiểm tra giữa kỳ)</i>	
7	Buổi 7	Bài 8. Quy phạm pháp luật <i>(Bài tập nhóm)</i>	
8	Buổi 8	Bài 9. Quan hệ pháp luật Bài 11. Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý <i>(Bài tập nhóm)</i>	
9	Buổi 9	Bài 10. Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật <i>(Bài tập nhóm)</i>	
10	Buổi 10	Bài 12. Ý thức pháp luật và Cơ chế điều chỉnh pháp luật Ôn tập & Hướng dẫn làm bài kiểm tra	

7.1.2. Kế hoạch giảng dạy các lớp không áp dụng LMS, lớp tối (3 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Bài 1. Bài nhập môn Bài 2. Nguồn gốc của Nhà nước và pháp luật	
2	Buổi 2	Bài 3. Bản chất, đặc điểm của Nhà nước và pháp luật	
3	Buổi 3	Bài 4. Kiểu Nhà nước và pháp luật <i>(Bài tập nhóm)</i>	
4	Buổi 4	Bài 5. Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật	
5	Buổi 5	Bài 5 (tiếp theo) <i>(Bài tập nhóm)</i>	
6	Buổi 6	Bài 6. Nhà nước CHXHCN Việt Nam và nhà nước pháp quyền	
7	Buổi 7	Bài 6 (tiếp theo)	
8	Buổi 8	Bài 7. Hệ thống pháp luật	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
9	Buổi 9	Bài 8. Quy phạm pháp luật	
10	Buổi 10	Bài 8 (tiếp theo)	
11	Buổi 11	Bài 9. Quan hệ pháp luật	
12	Buổi 12	Bài 10. Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật	
13	Buổi 13	Bài 11. Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý	
14	Buổi 14	Bài 11 (tiếp theo) <i>(Bài tập nhóm)</i>	
15	Buổi 15	Bài 12. Ý thức pháp luật và Cơ chế điều chỉnh pháp luật Ôn tập & Hướng dẫn làm bài kiểm tra	

7.2. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày - Ứng dụng hệ thống quản lý học tập LMS kết hợp

7.2.1. Kế hoạch giảng dạy các lớp có áp dụng LMS, lớp ngày (4,5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Bài 1. Bài nhập môn Bài 2. Nguồn gốc của Nhà nước và pháp luật	Tham gia Diễn đàn số 01 trên LMS
2	Buổi 2	Bài 3. Bản chất, đặc điểm của Nhà nước và pháp luật	
3	Buổi 3	Bài 4. Kiểu Nhà nước và pháp luật <i>(Bài tập nhóm)</i>	
4	Buổi 4	Bài 5. Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật <i>(Bài tập nhóm)</i>	- Xem 2 video về Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật; - Tham gia Diễn đàn số 02 trên LMS.
5	Buổi 5	Bài 6. Nhà nước CHXHCN Việt Nam và nhà nước pháp quyền <i>(Bài tập nhóm)</i>	Xem video về Nhà nước CHXHCN Việt Nam

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
6	Buổi 6	Bài 7. Hệ thống pháp luật (Kiểm tra giữa kỳ)	
7	Buổi 7	Bài 8. Quy phạm pháp luật (Bài tập nhóm)	Tham gia Diễn đàn số 03 trên LMS
8	Buổi 8	Bài 9. Quan hệ pháp luật Bài 11. Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý (Bài tập nhóm)	
9	Buổi 9	Bài 10. Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật (Bài tập nhóm)	Xem 2 video về Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật
10	Buổi 10	Bài 12. Ý thức pháp luật và Cơ chế điều chỉnh pháp luật Ôn tập & Hướng dẫn làm bài kiểm tra	

7.2.2. Kế hoạch giảng dạy các lớp có áp dụng LMS, lớp tối (3 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Bài 1. Bài nhập môn Bài 2. Nguồn gốc của Nhà nước và pháp luật	Tham gia Diễn đàn số 01 trên LMS
2	Buổi 2	Bài 3. Bản chất, đặc điểm của Nhà nước và pháp luật	
3	Buổi 3	Bài 4. Kiểu Nhà nước và pháp luật (Bài tập nhóm)	
4	Buổi 4	Bài 5. Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật	- Xem 2 video về Hình thức Nhà nước và hình thức pháp luật; - Tham gia Diễn đàn số 02 trên LMS.
5	Buổi 5	Bài 5 (tiếp theo) (Bài tập nhóm)	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
6	Buổi 6	Bài 6. Nhà nước CHXHCN Việt Nam và nhà nước pháp quyền	
7	Buổi 7	Bài 6 (tiếp theo)	
8	Buổi 8	Bài 7. Hệ thống pháp luật	Tham gia Diễn đàn số 03 trên LMS
9	Buổi 9	Bài 8. Quy phạm pháp luật	
10	Buổi 10	Bài 8 (tiếp theo)	
11	Buổi 11	Bài 9. Quan hệ pháp luật	
12	Buổi 12	Bài 10. Thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật	
13	Buổi 13	Bài 11. Vi phạm pháp luật và trách nhiệm pháp lý	
14	Buổi 14	Bài 11 (tiếp theo) <i>(Bài tập nhóm)</i>	
15	Buổi 15	Bài 12. Ý thức pháp luật và Cơ chế điều chỉnh pháp luật Ôn tập & Hướng dẫn làm bài kiểm tra	

8. PHỤ TRÁCH MÔN HỌC

- Giảng viên: Trần Thị Mai Phước
- Địa chỉ và email liên hệ:
 - + Địa chỉ: Phòng 201, Tòa nhà 35-37 Hồ Hảo Hớn, phường Cô Giang, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh.
 - + Email: phuoc.tran2@oude.edu.vn

TRƯỞNG KHOA

GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

TS. Dư Ngọc Bích

Trần Thị Mai Phước